

Stichtingsbrief van de vicarie Sancti Nicolai, 27 oktober 1501.

In nomine Sancte et Individue Trinitatis amen. Hermannus de Hoirde canonicus Monasteriensis, in Wentersick ecclesiarum archydiaconus, universis et singulis presentibus et futuris ad quos presentes nostre littere pervenerint, salutem in Domino; et presentibus fidem indubiam adhibere noveritis, quod constitutus personaliter coram nobis providus ac honestus vir Hermannus de Basten laicus monasteriensis diocesis, zelo pietatis et devotionis cupiens terrena in celestia et transitoria in eterna felici commertio commutare; pro divini cultus augmento, pro sua necnon infrascriptorum omnium animarum salute, ad omnipotentis Dei et beatissime Eius genetricis ac omnium sanctorum laudem gloriam et honorem; in dotem perpetue vicarie ad altare sanctorum Nicolai episcopi Iohannis Baptiste et Christofori martyris consecratum, situatum in dicta parochiali Wentersick, nonnullos annuos perpetuos redditus et seu possessiones, per eos ac infrascriptas personas, pro uno presbytero in ipso altari Deo altissimo serviendo, realiter, effectualiter et irrevocabiliter datos et donatos, specificavit, designavit et recitavit in hunc qui sequitur modum.

In primis dictus Hermannus fundator dedit et donavit quandam litteram sigillatam pensionis annue Sex florenorum auree monete superioris dandos et solvendo singulis annis, ex medietate possessionis sive curtis ten Wyle cum suis pertinentiis situati in parochia Bocholt et in burschapio Lyderum Monasteriensis diocesis; necnon quandam aliam litteram pensionis duorum maldeorum siliginis ex possessione ten Lutken Plekenpole nuncupato, in parochia Wentersick in burschapio Wolt dicte diocesis situata; ac etiam quandam aliam litteram pensionis trium maldeorum siliginis de et ex bonis ten Nyet, in parochia Alten et in burschapio Berle eiusdem diocesis situatis; necnon Tria quartalia unius floreni renensis, inter pastorem in Wentersick, Iohannem Schomecker vicarium et custodem ibidem ac eorum successores, pro cantu missarum in Choro, dividenda.

Item quondam honorabilis dominus Arnoldus Kremer pastor in Wentersick dedit et donavit quandam possessionem dictam to Arusfeldt, in dicta parochia Wentersick et in burschapio Ville cum quadam domo inter domum dotalem et Ludeke Kedden, situata.

Item quondam honorabilis dominus Bruno ten Torne plebanus in Wentersick ac nobilis dominus Hinricus dominus de Ghemen et Wevelkaven ac Rotgerus de Graess dederunt quandam pascuam pro duabus vaccis pascuandam, Salvo quod rector dicte vicarie, solvat singulis annis pro tempore pastori in Wentersick ex eadem pascua quatuor quartas vini. Item communitas totius parochie in Wentersick dedit et donavit redditus annuos trium florenorum aureorum Renensium, per magistros fabrice ecclesie in Wentersick singulis annis persolvendos.

Item quondam Theodoricus de Lyntell de Rechede dedit sex florenos renenses ex curte sive possessione Debbinck, in dicta parochia Wentersick et burschapio Korle situata, singulis annis persolvendos.

Quos quidem perpetuos redditus possessionis cum omnibus et singulis suis pertinentiis iuribus et obventionibus universis, dictus Hermannus de Basten suo ac omnium prescriptorum nominibus, sub spe foundationis et erectionis dicte perpetue vicarie ad altare pretactum deputavit ordinavit et assignavit; nobisque quatenus eosdem perpetuos redditus ac possessiones perpetuare, ac pro dote dicti vicarii assignare, necnon patronatus et presentandi huiusmodi vicarium ad prefatum altare sibi quoad vixerit et post eius obitum seniori et proximiori de eius sanguine ac vera genealogia existenti reservare, necnon bona et redditus prescriptos mortificare ac vicariam huiusmodi erigere, dignaremur humiliter supplicavit.

Nos igitur Hermannus canonicus et archydiaconus praefatus huiusmodi supplicationibus inclinati quia divini cultus augmentum concernunt, prefatam vicariam ad honorem omnipotentis dei beate virginis Marie necnon sanctorum Nicolai episcopi Iohannis baptiste et Christofori martyris, sub Titulo iuris patronatus laicalis in beneficium ecclesiasticum auctoritate nostri archidiaconatus, de expresso consensu venerabilis viri domini Wynandi Tedekinck rectoris dicte parochialis ecclesie in Wentersick ereximus; dictosque annuos redditus et bona mortificamus et perpetuamus, ac pro dote dicti vicarii assignamus, sibi que quoad vitam duxerit in humanis et post eius obitum seniori et proximiori de sanguine et vera genealogia ipsius existenti et originem trahenti ius patronatus et presentandi vicarium ad dictum altare cum pro tempore vacare contigerit reservamus, prout erigimus mortificamus perpetuamus assignamus et reservamus per presentes sub modificatione et forma infrascriptis.

In primis quod patroni debeant presentare ad dictam vicariam infra tempus debitum a iure statutum proximiorum de sanguine dicti Hermanni fundatoris habilem et idoneum si talis in sanguine

ipsius repertus fuerit, alioquin aliquem idoneum clericum per dominum pastorem in Wentersick pro tempore nominandum. Institutio vero ad nos et successores nostros iure pertinebit. Sitque dictus vicarius pro tempore ad tres missas, videlicet Martis, Iovis et Sabbati diebus, quarum duas videlicet unam Iovis de venerabili Sacramento et reliquam Sabbati diebus de gloriosissima virgine Maria cantabit pro ipsis fundatoribus et fundatricibus et suorum parentum, fratrum, sororum et benefactorum ac omnium fidelium defunctorum animabus celebrandas, efficaciter obligatus et perpetuo astrictus.

Erit etiam Rectori ecclesie predictae et vices eius gerenti in licitis et honestis obediens.

Oblationes vero que ad dictum altare oblate fuerint, absque diminutione et fraude ipsi plebano vel eius locumtenenti presentabit, Nihil iuris sibi in ipsis vendicando.

Erit etiam dominus vicarius ad cantum chori tempore divinorum obligatus et apud dictam ecclesiam et vicariam residentiam faciet personalem, quam si requisitus per pastorem non fecerit, iure poterit privari.

Premissa vero omnia et singula et quod non velit alienare bona et redditus vicarie huiusmodi promittet in conscientia sua se fideliter observaturum.

Et honorabilem Hinricum de Basten clericum dicte Monasteriensis diocesis seniore, per dictum Hermannum de Basten eius patrem, fundatorem et patronum antedictum, nobis presentatum, ad dictam vicariam investimus, sibi que eandem contulimus et providimus de eadem prout investimus et ac conferimus et providemus per presentes mandantes sibi de omnibus et singulis fructibus redditibus et proventibus iuribus et obventionibus universis plenarie et integre responderi.

In quorum omnium et singulorum fidem et testimonium premissorum presentes litteras fieri nostrisque archidiaconatus sigillis iussimus et fecimus appensione communiri, Sub anno a nativitate Domini millesimo quingentesimo primo, die vero mercurii vicesima septima mensis octobris.

Vertaling

In de naam van de Heilige en ondeelbare Drievuldigheid, amen. Herman van Hoirde, kanunnik van Munster, aartsdiaken van de kerk van Wenterswick, allen tezamen en ieder afzonderlijk nu en in de toekomst, die kennismaken van deze brief, zaligheid in de Heer. Doen te weten dat aan dit voorliggende schrijven onwankelbaar geloof kan worden gehecht en dat voor ons in eigen persoon is verschenen de vooruitziende en geachte heer Herman van Basten, leek van het bisdom Munster, door ijver in vroomheid en toewijding verlangend om het aardse voor het hemelse en het vergankelijke voor het altijdduurende te verruilen door een gelukbrengende ruil.

Tot vermeerdering van de goddelijke eredienst, tot heil van zijn ziel en ook tot heil van de zielen van de hierna genoemden, tot lof, glorie en eer van de almachtige God en zijn allerheiligste moeder en van alle heiligen, heeft hij als gift aan de altijdduurende vicarie op het altaar toegewijd aan de H. bisschop Nicolaas, de H. Johannes de Doper en de H. martelaar Christophorus en staande in de genoemde parochiekerk te Wentersick, enige jaarlijkse altijdduurende inkomsten en bezittingen - door hen [sic] en de hiernagenoemde personen, tot onderhoud van een priester, die tot taak heeft de allerhoogste God aan dat altaar te dienen, werkelijk, wezenlijk en onherroepelijk overgedragen en geschonken - afzonderlijk opgegeven, aangeduid en opgesomd op de volgende wijze.

In de eerste plaats heeft de genoemde stichter Herman overgedragen en geschonken een verzegelde brief van een jaarlijkse betaling van zes gulden in goede gouden munt voor ieder afzonderlijk jaar te geven en te voldoen uit het midden van de bezitting of de hof ten Wyle met haar toebehoren, gelegen in het kerspel Bocholt en de buurschap Lyderen van het bisdom Munster; en ook een andere brief van een betaling van twee molder fijne tarwe uit de bezitting ten Lutken Plekenpole geheten gelegen in het kerspel Wentersick in de buurschap Wolt van het genoemde bisdom; en nog een andere brief van een betaling van drie molder fijne tarwe van en uit de goederen ten Nyet, gelegen in het kerspel Alten en in de buurschap Berle van hetzelfde bisdom; en ook drie vierden van een Rijnlandse gulden te verdelen tussen de pastoor in Wentersick, de vicaris Johannes Schomecker en de koster aldaar en hun opvolgers voor de zang van gezongen missen.

Evenzo heeft wijlen de eerwaarde heer Arnold Kremer, pastoor in Wentersick, overgedragen en geschonken een bezitting to Arusfeldt geheten, in het genoemde kerspel Wentersick en in de buurschap Dorp, tezamen met een huis, gelegen tussen de pastorie en Ludeke Kedden.

Evenzo hebben wijlen de eerwaarde heer Bruno ten Torne, plebaan in Wenterswick en de edele heer Henric, heer van Ghemen en Wevelkaven en Rotger van Graes overgedragen een weide om twee koeien te weiden, onder het voorbehoud dat de bestuurder van de genoemde vicarie ieder jaar aan de

pastoor in Wentersick van dat moment uit dezelfde weide vier kwarten wijn uitbetaalt.

Evenzo heeft de gemeenschap van het gehele kerspel in Wentersick overgedragen en geschonken de jaarlijkse betaling van drie Rijnlandse goudgulden, ieder jaar door de kerkmeesters van de kerk in Wentersick uit te betalen.

Evenzo heeft wijlen Theodoricus van Lyntell van Rechede overgedragen zes Rijnlandse goudgulden, ieder jaar uit te betalen uit de hof Debbinck, gelegen in het genoemde kerspel Wentersick en de buurschap Korle.

En de genoemde Herman van Basten heeft voor hem en voor alle bovengenoemde personen het bezit van deze altijddurende betalingen met de hun gezamenlijk en afzonderlijk toebehorende rechten en inkomsten bestemd, aangeduid en toegewezen, hopen op de stichting van en de verheffing tot genoemde altijddurende vicarie op het voornoemde altaar; en hij heeft ons nederig verzocht dat wij het zouden waardig keuren deze altijddurende inkomsten en de bezittingen onafgebroken te laten voortduren en als gift aan de genoemde vicaris toe te wijzen en aan hem zelf zolang hij leeft en na zijn dood aan de oudste en naaste bloedverwant van wettige afstamming, ook voor te behouden het patronaatsrecht en het voordrachtsrecht van een dergelijke vicaris tot het bovengenoemde altaar en ook de bovengenoemde goederen en inkomsten in de dode hand te brengen en tot een dergelijke vicarie te verheffen.

Derhalve hebben wij, Herman, kanunnik en aartsdiaken voornoemd, genegen tot een dergelijk verzoek omdat het de vermeerdering van de goddelijke eredienst betreft, voornoemde vicarie verheven ter ere van de almachtige God, van de gezegende maagd Maria, zowel als van de H. bisschop Nicolaas, de H. Johannes de Doper en de H. martelaar Christophorus, onder de rechtstitel van een lekenpatronaat tot een geestelijk beneficium op het gezag van ons aartsdiakonaat, met de uitdrukkelijke toestemming van de eerbiedwaardige heer, de heer Wynand Tedekinck, pastoor van de genoemde parochiekerk in Wentersick.

De genoemde jaarlijkse inkomsten en goederen brengen wij in de dode hand en laten wij onafgebroken voortduren en wijzen wij toe als gift aan de genoemde vicaris; en wij bestemmen voor hem zolang hij onder de mensen leeft, en na zijn dood voor de oudste en naaste bloedverwant, die zelf moet voortkomen uit wettige afstamming uit deszelfs geslacht, het patronaatsrecht en het voordrachtsrecht van een vicaris tot het genoemde altaar wanneer het te zijner tijd zal openstaan; zoals wij bij deze verheffen, in de dode hand brengen, onafgebroken laten voortduren, toewijzen en bestemmen onder de hierna vermelde bepaling en vorm.

In de eerste plaats moeten de patronen binnen de verplichte door het recht vastgestelde tijd voor de genoemde vicarie voordragen een bekwame en geschikte naaste bloedverwant van de genoemde stichter Herman indien zo een in deszelfs geslacht te vinden is, anders moet de pastoor in Wentersick van dat moment een geschikte geestelijke voordragen. De benoeming echter zal ons en onze opvolgers rechtens toebehoren.

De genoemde vicaris op dat moment is voor altijd werkelijk verplicht en gehouden om drie missen - namelijk op dinsdag, donderdag en zaterdag, waarvan hij er twee zal zingen, namelijk een op de donderdag van het H. Sacrament en de andere op de zaterdagen van de zeer glorierijke maagd Maria - op te dragen voor de stichters en de stichters zelf en voor de zielen van hun ouders, broeders, zusters en weldoeners en alle overleden gelovigen.

Ook zal hij met betrekking tot de geoorloofde zaken en het zedelijk goede de pastoor van de voornoemde kerk en zijn plaatsvervanger gehoorzamen.

De offergaven echter welke aan het genoemde altaar worden aangeboden zal hij zonder vermindering en bedrog aan de plebaan zelf of zijn plaatsbekleeder aanbieden zonder daarop voor zichzelf in rechte aanspraak te maken.

Ook zal de heer vicaris gedurende de eredienst gehouden zijn tot de koorzang en zal hij persoonlijk bij de genoemde kerk en vicarie wonen, wat, als hij het niet doet als hij daartoe door de pastoor wordt verzocht, hem van zijn recht zal doen beroven.

Hij zal evenwel in zijn geweten beloven de voorafgaande bepalingen, alle en ieder afzonderlijk, in acht te zullen nemen en de goederen en de inkomsten van deze vicarie niet te zullen vervreemden.

En hebben de eerwaarde Henric van Basten, een geestelijke van het genoemde bisdom Munster, die door Herman van Basten, zijn vader, de stichter en de patroon voornoemd, binnen de termijn aan ons is voorgedragen, met de genoemde vicarie bekleed en wij hebben hem deze verleend en hem met deze voorzien, zoals wij aanstellen, verlenen en voorzien bij deze en dragen hem op geheel en volledig in te

staan voor alle en de afzonderlijke vruchten, inkomsten en opbrengsten, rechten en giften, geheel en al.

Tot geloofwaardigheid van allen tezamen en afzonderlijk en tot getuigenis van het voorafgaande hebben wij deze brief laten vervaardigen en deze door de aanhechting van het zegel van ons aartsdiakonaat bekrachtigd in het jaar vijftienhonderd en één sinds de geboorte van de Heer op woensdag de zevenentwintigste van de maand oktober.